Annus IV. - Vol. IV. Die 29 Februarii 1912 Num. 4.

ACTA APOSTOLICAE SEDIS

COMMENTARIUM OFFICIALE

SUMMARIUM

I. *Acta Pii PP. X:* Litterae Apostolicae, pag. 137; Epistolae, pag. 138. — II. *S. C. Consistorialis:* De iureiurando examinatorum synodalium, et parochorum consultorum, pag. 141. — III. *S. C. Concilii:* Dubium de vigiliis S. Ioseph et Annuntiationis, pag. 142. — *S. C. de Religiosis:* Dubia circa tertios ordines saeculares, pag. 143. — V. *S. C. Indicis.* Subiectionis declaratio, pag. 144. — VI. *S. C. Rituum:* Decretum de interpretatione rubricarum, pag. 145. — VII. *S. R. Rota:* Neo-Eboracen. Nullitatis matrimonii, pag. 146; Baltimoren. Nullitatis matrimonii, pag. 157. — VIII. *Secretaria Status:* Epistolae, pag. 162.

Diarium Romanae Curiae: Congregazione ordinaria, nomine, onorificenze, necrologio, pag. 165-168.

ROMAE

TYPIS POLYGLOTTIS VATICANIS

MDCCCCXII

Directio: Palazzo della Cancelleria — Roma.
Administratio: Tipografia Poliglotta Vaticana. — Roma.

Pretium annuae subnotationis.
Pro Italia, L. 12. — Extra Italiam, L. 15.
Unius fasciculi, L. 1.

« *Bis fere in mense* (Commentarium) *prodibit ac quotiescumque vel necessitas vel utilitas id postulare videbitur* » (Ex *Commentarii Officialis* ratione die 29 octobris 1908 edita).

INDEX HUIUS FASCICULI

(An. IV, N. 4 - 29 februarii 1912)

ACTA PII PP. X

LITTERAE APOSTOLICAE.

PAG.

In sacello. - Associatio « Horae Sanctae perpetuae de Gethsemani » in Archidioecesi Tolosana instituta, erigitur in Archiconfraternitatem cum facultate aggregandi in universa ditione Gallica. - *17 februarii 1912* 137

EPISTOLAE.

I. *Pergratum Nos.* - Ad R. D. P. Aloisium Yabar, S. I., Urbani pontificii Collegii Pii-Latini-Americani Moderatorem, qui nomine Bartholomaei Taddei, S. I., Beatissimo Patri tradendum curavit exemplar libelli de opere « Apostolatus orationis et Foederis de Sacro Corde », quadraginta abhinc annis in Brasilia condito. - *12 februarii 1912* 138

II. *Comperimus ex communibus.* - Ad RR. PP. DD. Bavariae Archiepiscopos et Episcopos, ob litteras obsequii plenas Beatissimo Patri datas post conventum Monachii nuper habitum. - *19 februarii 1912* 139

III. *Est sane.* - Ad R. D. Iacobum Calasanctium Witthy, Moderatorem religiosi Hibernorum instituti « of Christian Brothers » nuncupati, gratulationis ergo. - *20 februarii 1912* 140

S. CONGREGATIO CONSISTORIALIS.

Decretum circa iusiurandum Examinatorum Synodalium et Parochorum Consultorum. - *15 februarii 1912*. 141

S. CONGREGATIO CONCILII.

Dubium circa vigilias festorum Sancti Ioseph et Annuntiationis B. M. V. - *25 februarii 1912* 142

S. CONGREGATIO DE RELIGIOSIS.

I. Dubia circa Tertios Ordines Saeculares. - *6 decembris 1911* 143

II. » » » » » . - *16 ianuarii 1912*. . . . »

S. CONGREGATIO INDICIS.

Subiectionis declaratio. - *27 februarii 1912* 144

S. CONGREGATIO RITUUM.

Decretum interpretationis Rubricarum ad normam Bullae « *Divino afflatu* ». - *24 februarii 1912* 145

Annus IV. - Vol. IV. Die 29 Februarii 1912. Num. 4

ACTA APOSTOLICAE SEDIS

COMMENTARIUM OFFICIALE

ACTA PII PP. X

LITTERAE APOSTOLICAE.

ASSOCIATIO HORAE SANCTAE PERPETUAE DE GETHSEMANI, IN ARCHIDIOECESI TOLOSANA INSTITUTA, ERIGITUR IN ARCHICONFRATERNITATEM CUM FACULTATE AGGREGANDI IN UNIVERSA DITIONE GALLICA.

PIUS PP. X.

Ad perpetuam rei memoriam. — In sacello Divo Ludovico Andegavensi dicato civitatis Tolosanae minime Nos latet pium precationum opus sub titulo « Horae Sanctae perpetuae de Gethsemani » iam inde ab anno MDCCCCVII canonice fuisse institutum, ad finem non intermissa prece recolendi Mysterium Divini Salvatoris in Monte Olivarum orantis. Comperimus quidem, non sine magno animi Nostri gaudio, devotam hanc exercitationem ab anno MDCCCXXXV a viris religione ac pietate praestantibus propositam ac brevi in magnam Galliarum partem propagatam, nunc quamplures complecti sodales, quibus, iuxta pii operis tabulas, sua cuique precationis hora designatur, ut una cum Christo in horto Gethsemani aeterno Patri preces fundente, supplicia ad Altissimum thronum vota diu noctuque indesinenter extollantur. Nos etiam, ut tam frugifera consociatio potiora in dies incrementa caperet, caelestes Ecclesiae thesauros, quorum dispensatores divinitus sumus, reserare non dubitavimus, et preces excipientes Moderatoris ac sodalium unionis eiusdem, persimiles Apostolicas Litteras, die VIII mensis Maii anno MDCCCCIX, Piscatoris annulo obsignatas, quarum initium « Relatum est Nobis », singularibus illam perpetuis indulgentiis locupletavimus. Nunc autem, cum iidem Moderator ac sodales Nos humiliter flagitent ut dictam societatem ad Archiconfraternitatis dignitatem cum adiunctis privilegiis ac iuribus de Nostra benignitate evehere dignemur, hisque votis amplissimum Archiepiscopi Tolosani suffragium accedat, Nos optatis his annuendum

libenti quidem animo existimavimus. Quae cum ita sint, pium precationum Opus titulo « Horae Sanctae perpetuae de Gethsemani » canonice institutum in sacello Sancto Ludovico Andegavensi dicato, civitatis Tolosanae, Apostolica Nostra Auctoritate, praesentium vi perpetuumque in modum, in Archiconfraternitatem, iis additis privilegiis quae de more archisodalitatibus conceduntur, erigimus ac promovemus. Super enunciatum autem Opus, primarium pro universa Gallica ditione similiter declaramus; ideoque illius Moderatori atque Officialibus praesentibus ac futuris, Auctoritate Apostolica, praesentium tenore, in perpetuum potestatem facimus, ut ipsi quaslibet alias eiusdem nominis atque instituti societates, in ditione Gallica, vel in praesens erectas vel in posterum erigendas, sibi aggregare queant, et cum illis, servatis forma Constitutionis Clementis PP. VIII recolendae memoriae Praedecessoris Nostri, aliisque Apostolicis ordinationibus desuper editis, indulgentias omnes ipsi Primario Operi a Sede Apostolica concessas quae cum aliis communicari possint, similiter communicare licite etiam valeant. Decernentes praesentes Litteras Nostras firmas, validas atque efficaces semper extare, suosque plenos atque integros effectus sortiri atque obtinere, illisque ad quos pertinent, sive in posterum spectare poterunt, plenissime suffragari; sicque rite iudicandum esse ac definiendum, irritumque et inane fieri, si secus super his a quovis, qualibet auctoritate, scienter sive ignoranter, attentari contigerit. Non obstantibus contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Petrum sub annulo Piscatoris, die XVII Februarii MCMXII, Pontificatus Nostri anno nono.

R. CARD. MERRY DEL VAL,
a Secretis Status.

L. ✠ S.

EPISTOLAE.

I.

AD R. D. P. ALOISIUM YABAR, S. J., URBANI PONTIFICII COLLEGII PII-LATINI-AMERICANI MODERATOREM, QUI NOMINE BARTHOLOMAEI TADDEI, S. J., BEATISSIMO PATRI TRADENDUM CURAVIT EXEMPLAR LIBELLI DE OPERE « APOSTOLATUS ORATIONIS ET FOEDERIS DE SACRO CORDE », QUADRAGINTA ABHINC ANNIS IN BRASILIA CONDITO.

Dilecte Fili, salutem et apostolicam benedictionem. — Pergratum Nos scito habuisse libellum, quem edidit ac, per te, obtulit dilectus filius Bartholomaeus Taddei, S. J. Sacerdos. Beneficiorum enim Nobis extitit nuncius quae Brasilianae Ecclesiae attulit et affert pium opus *Aposto-*

latus orationis et Foederis de Sacro Corde, quod idem Sacerdos et condidit et studiose, uti accepimus, moderatur. Mira quidem ac maiora quam quae aestimari possint ea tu appellas beneficia; quae Nobis ipsis subiit appellatio considerantibus tam tenuia Operis initia, quam laeta, quam brevi, habuerint incrementa. Profecto miserentis Dei auxilio factum est, ut parvum granum sinapis, a religioso Viro in civitate Ytuensi positum, vix octo post lustra, in arborem creverit tantae amplitudinis atque ubertatis, quantam indicant tum tricies centena milia sodalium, qui tota Brasilia cotidie Deo offerunt *fructum labiorum confitentium nomini eius,* tum, quae recenses, multiplicia atque illustria instituta actuosae eorum caritatis. Libet prae ceteris commemorare officia sodalium optima, vel navantium operam parochis in excolendis christiana catechesi pueris, vel provehentium frequentiorem Sacramentorum usum: ita ut egregie, secundum Nostra et suorum Antistitum vota, de religione meruerint.

Habuimus ex his, dilecte Fili, cur abunde laetaremur, maxime ob spem, atque adeo expectationem, quam in Nobis concitant sacris Brasiliae Expeditionibus pro apostolica cura prospicientibus. Neque enim fieri posse arbitramur ut non ibi utiliter desudet evangelicorum operariorum industria, ubi subsidia suppetunt pietatis tot catholicorum millium, qui *admirabile lumen Christi* deviis fratribus prece plurima, officiis sanctis, suo denique exemplo conciliant.

Gratias igitur agentes Deo, a quo omne datum optimum et omne donum perfectum, est sane quod commemoratum Opus dilaudemus, et simul ex animo gratulemur in primis quidem diligentissimo Societatis Iesu alumno, cuius diuturnus labor exitum habuit tam laetabilem, tum etiam sodalibus singulis, iis praesertim qui saluberrimam consociationem et colunt et provehunt. Hisce omnibus nuntium te esse cupimus Apostolicae Benedictionis, quam, benevolentiae Nostrae testem ac caelestium auspicem bonorum, tibi, dilecte Fili, atque illis amantissime in Domino impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum, die XII Februarii MCMXII, Pontificatus Nostri anno nono.

PIUS PP. X.

II.

AD RR. PP. DD. BAVARIAE ARCHIEPISCOPOS ET EPISCOPOS, OB LITTERAS OBSEQUII PLENAS BEATISSIMO PATRI DATAS POST CONVENTUM MONACHII NUPER HABITUM.

Venerabiles Fratres, salutem et apostolicam benedictionem. — Comperimus ex communibus vestris litteris Monachium vos abhinc paucis

diebus convenisse. Eo sane vos cura compulit ac sollicitudo Ecclesiarum vestrarum, quarum studiosissimos vos esse laetamur: sed laetamur etiam id studii cum studio optime cohaerere quo Apostolicam hanc Sedem prosequimini. Id ipsi vos professi estis, cum nuntiastis vel ipso in limine consultationum ad Nos provolasse cogitationes vestras, et significatione propensissimae in Nos voluntatis coetum auspicari placuisse. Amavimus vestrae in Nos pietatis officium; vicissim autem, ne officia vobis desint caritatis Nostrae, has damus vobis litteras, nuncias cum gratae voluntatis qua vos complectimur, tum Apostolicae Benedictionis quam caelestium auspicem bonorum, unicuique vestrum, Venerabiles Fratres, Clero ac populo quos concreditos habetis, amantissime in Domino impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum, die XIX Februarii MCMXII, Pontificatus Nostri anno nono.

PIUS PP. X.

III.

AD R. D. JACOBUM CALASANCTIUM WITTHY, MODERATOREM RELIGIOSI HIBERNORUM INSTITUTI « OF CHRISTIAN BROTHERS » NUNCUPATI, GRATULATIONIS ERGO.

Dilecte Fili, salutem et apostolicam benedictionem. — Est sane nobilissima laus religiosae familiae quam moderaris ea diligentia, qua in adolescenti aetate rite instituenda iam diu versatur. Equidem magni facimus, dilecte Fili, caritatem hanc vestram, quae pueros, quos in oculis ferimus, christiano more complectitur. Plane enim intelligimus plurimum eam conferre ad Ecclesiae, ad reipublicae bonum, quum utramque bene moratorum civium copia augeat atque exornet. Hac praesertim aetate, quum in scholis publicis ita pueros erudiri videmus, ut, si non consulto doctrinis error admisceatur, tamen de divinis rebus, de christianis moribus nulla fiat praeceptio, egregie vos mereri scitote de aeterna eorum omnium salute, quos religionis disciplina simul et litteris excolitis. Sunt quippe religionis praecepta, rite ac mature tradita, quasi quaedam bona semina, quae insita in iis ipsis quos postea immodicae cupidines misere transversos agunt, fructu carere non solent, saltem seri ad sanitatem reditus.

Itaque, dilecte Fili, te tuosque sodales ut coeptis optimis studiose insistatis hortamur. Messis quidem multa vobis in conspectu est, quum fere ubique pueris tot iniiciantur offensionum causae. Hoc igitur curandum in primis, ut vestra tironum collegia ac domus *praeparatorias*, quas vocatis, adolescentium frequentia floreant, qui virtutis doctrinae-

que laude conspicui sint fratribus suppetias venturi. — Quum vero causa quam tuemini tanti sit momenti ut omnium interesse debeat in quibus religionis patriaeque calet amor, ipsas eas domus bonis omnibus enixe commendamus; at praecipue Sacrorum Antistitibus, parochis ac patribusfamilias, quos in vobis adiuvandis praeire ceteris admodum decet.

Quod ut e votis cedat, caelestium vobis adiumentorum vim precamur, ac benevolentiae Nostrae testem, Apostolicam Benedictionem tibi, dilecte Fili, religiosis sodalibus in quibus tuae evigilant curae, adolescentibus denique omnibus qui vestro utuntur magisterio, amantissime in Domino impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum, die XX Februarii MCMXII, Pontificatus Nostri anno nono.

PIUS PP. X.

SACRA CONGREGATIO CONSISTORIALIS

DECRETUM

CIRCA IUSIURANDUM EXAMINATORUM SYNODALIUM ET PAROCHORUM CONSULTORUM.

Cum nonnulla dubia orta essent circa modum, tempus ac tenorem iurisiurandi ab examinatoribus synodalibus praestandi cum adhibentur ad videndas causas amotionis parochorum iuxta decretum *Maxima cura*, SSmus D. N. Pius PP. X ad haec diluenda dubia, de consulto Emorum Patrum Sacrae huius Consistorialis Congregationis, statuit ac decrevit ut in posterum tam examinatores synodales quam parochi consultores, qui Episcopo sociantur in amotionis decreto ferendo vel in eiusdem decreti revisione, singulis vicibus, in prima sessione, sub poena nullitatis actorum, iusiurandum prout in formula heic adiuncta praestare teneantur.

Idque per praesens decretum S. C. Consistorialis constitui ac promulgari iussit, contrariis quibuslibet non obstantibus.

Datum Romae, ex aedibus Sacrae Congregationis Consistorialis, die 15 Februarii 1912.

C. CARD. DE LAI, Episc. Sabinen., *Secretarius.*

L. ✠ S.

Scipio Tecchi, *Adsessor.*

FORMULA ADHIBENDA.

« Ego *N. N.* examinator (*vel* parochus consultor) synodalis (*vel* prosynodalis) spondeo, voveo ac iuro munus et officium mihi demandatum me fideliter, quacumque humana affectione postposita, et sincere, quantum in me est, executurum: secretum officii circa omnia quae ratione mei muneris noverim, et maxime circa documenta secreta, disceptationes in consilio habitas, suffragiorum numerum et rationes religiose servaturum: nec quidquam prorsus, occasione huius officii, etiam sub specie doni, oblatum, nec ante nec post, recepturum.

« Sic me Deus adiuvet et haec sancta Dei Evangelia, quae meis manibus tango ».

S. CONGREGATIO CONCILII

DUBIUM CIRCA VIGILIAS FESTORUM SANCTI IOSEPH ET ANNUNTIATIONIS B. M. V.

Sub die 18 Sept., anno elapso, S. H. C. ad quaestionem: « An post « *Motu Proprio* diei 2 Iulii 1911 adhuc servari debeant vigiliae festo- « rum suppressorum »; respondit: *Affirmative.* Cum autem in decreto « *Frequentes pluribus* », a S. C. Sancti Officii die 5 Sept. anno 1906 edito, constitutum fuerit ut vigiliae festorum Sancti Ioseph et Annuntiationis B. M. V. servari debuissent iis tantum in locis in quibus eadem festa sub praecepto recoluntur, quaesitum nuper a S. H. C. est: « An per deci- « sionem die 18 Sept. anni elapsi datam, suprarecensitam, dispositioni « decreti Sancti Officii sit derogatum ». Et S. H. C. respondendum censuit: *Negative.*

Datum Romae, e Secretaria S. C. Concilii, die 25 Februarii 1912.

C. CARD. GENNARI, *Praefectus.*

L. ✠ S.

O. Giorgi, *Secretarius.*

S. CONGREGATIO DE RELIGIOSIS

DUBIA CIRCA TERTIOS ORDINES SAECULARES.

I.

In plenario Eminentissimorum Patrum Coetu habito ad Vaticanum die 24 Novembris 1911, sequentia dubia proposita fuerunt circa Tertium Ordinem Saecularem S. Francisci Assisiensis:

I. Utrum *Congregationes* Tertii Ordinis S. Franc. Ass. ab una obedientia Primi Ordinis vel a Tertio Regulari Ordine erectae, possint, inconsultis vel invitis Superioribus qui ipsas erexerunt, ad aliam obedientiam valide transire?

II. Utrum *eaedem Congregationes* ab una Obedientia ut supra erectae et a Fratribus alterius Obedientiae in eadem Provincia vel Civitate commorantibus directae, adhuc sint sub dependentia primae Obedientiae – *erigentis* – ita ut haec possit *easdem Congregationes* visitare et ea omnia perficere quae de iure requiruntur in legitima iurisdictione?

Et Emi Patres, re mature perpensa, reposuerunt:

Ad I. *Negative.*

Ad II. *In voto Consultoris,* seu: *Si directio Congregationis Tertiariae ab una Familia Franciscali prius erectae legitime commissa fuerit Fratribus alterius Familiae,* Negative; *secus,* Affirmative.

Quas resolutiones SSmus D. N. Pius PP. X, in Audientia habita ab infrascripto Secretario die 6 Decembris 1911, approbare et confirmare dignatus est.

Ios. Cal. Card. Vives, *Praefectus.*

† Donatus Archiep. Ephesin., *Secretarius.*

II.

Praepositus Generalis Ordinis Carmelitarum Excalceatorum Huic S. Congregationi exponit saepe accidere ut Tertiarii saeculares Carmelitarum Antiquae Observantiae et respective Carmelitarum Excalceatorum, cooptari exoptent Congregationi alterius Obedientiae ratione mutati domicilii vel etiam ratione commoditatis. Relate ad Tertiarios Saeculares S. Francisci Assis. nullum dubium, cum extet Decretum S. Congr. Indulgentiarum diei 4 Martii 1903, quod statuit:

1° Ut novitii tertiarii saeculares S. Francisci professionem emittere valeant in Congregatione alterius obedientiae, seu diversae ab illa in qua ad novitiatum fuerant admissi, si melius eorum commoditati provideatur.

2° Ut professi eadem de causa transire possint ab una Congregatione ad aliam diversae obedientiae.

3° Ut Parochus, vel quilibet Sacerdos alicuius Congregationis Tertiariorum Moderator, si alio transferatur ubi alia Congregatio diversae Obedientiae reperiatur, eamdem regere possit quin indigeat nova approbatione; teneatur tamen hac de re certiorem facere Visitatorem Regularem, ut cum eodem negotia Congregationis gerere valeat.

Sed huius Decreti occasione, nonnullis Ordinariis et Sacerdotibus ortum est dubium, quod Praepositus Generalis Ord. Carm. Excalc. solvendum proponit huic S. Cong.:

« An Decretum S. Congr. Indulgentiarum diei 4 Martii 1903 valeat quoque pro Tertiariis saecularibus utriusque Obedientiae Carmelitanae? ».

SSmus vero Dñus N. Pius PP. X, in Audientia habita ab infrascripto Cardinali Praefecto, attenta identitate rationum, *affirmative* respondere dignatus est.

Die 16 Ianuarii 1912.

Ios. Cal. Card. Vives, *Praefectus.*

S. CONGREGATIO INDICIS

Decreto S. Congregationis diei 22 Ianuarii proxime elapsi laudabiliter se subiecit R. Venantius Gonzalez.

Romae, die 27 Februarii 1912.

Thomas Esser, O. P., *Secretarius.*

S. CONGREGATIO RITUUM

DECRETUM

INTERPRETATIONIS RUBRICARUM AD NORMAM BULLAE « DIVINO AFFLATU ».

Evulgato novo Psalterio, novisque Tabellis Occurrentiae et Concurrentiae Festorum, non una in praxi fuit interpretatio Rubricarum, quas ad normam Bullae « *Divino afflatu* » Commissio Pontificia ad id instituta confecit, ut videre est in diversis Calendariis pro currenti anno 1912 noviter redactis.

Ad dubia ergo in posterum praecavenda, Sacra Rituum Congregatio ad petitionem eiusdem Commissionis Pontificiae, referente infrascripto Secretario, statuit et decrevit:

I. Rubrica de Suffragio Sanctorum, quae in Ordinario Divini Officii ad Laudes et Vesperas habetur, interpretari debet iuxta Tit. VII, n. 4 novarum Rubricarum, et ad ambiguitatem tollendam, praefata Rubrica in posterum sic edatur:

« Deinde, extra tempus Paschale..... et exclusis diebus, in quibus « occurrat quodcumque Officium Duplex aut infra Octavam, aut Domi- « nica in qua commemoretur Duplex simplificatum, fit sequens Suf- « fragium ».

II. Duplicia I. et II. classis sua die impedita, iuxta Tit. III novarum Rubricarum n. 3, transferri debent in proximiorem diem liberam ab alio duplici I. vel II. classis et ab Officiis huiusmodi festa excludentibus; transferri tamen non possunt in Dominicam etiam minorem, iuxta n. 2 eiusdem Tituli.

III. Duplicia I. et II. classis certis Dominicis vel Feriis affixa, si perpetuo impediantur, iuxta novas Rubricas Tit. IV, n. 2, reponenda sunt in feriam proxime insequentem per singulos annos liberam ab alio Duplici I. vel II. classis aut ab aliqua die Octava, vel ab officiis huiusmodi festa excludentibus, non vero, ut censent nonnulli Liturgistae, in primam diem ut supra liberam, post ambitum dierum infra quos incidere possunt.

IV. Licet iuxta novam Concurrentiae Tabellam, in concursu Duplicis maioris cum alio Duplici maiori, totum fieri debet de Nobiliori cum commemoratione de alio, ideoque Festum Domini duplex maius Secun-

darium cedere debeat Festis eiusdem ritus B. Mariae Virginis aut Sanctorum Primariis; nihilominus, quando Festum Domini Duplex maius secundarium in Dominica die occurrens concurrit cum festo Duplici maiori primario B. Mariae vel Angelorum vel Sanctorum, Vesperae erunt de praefato Festo Domini, quia in casu Officium Festi Domini subrogatur Officio Dominicae.

Die 24 Februarii 1912.

Fr. S. CARD. MARTINELLI, *S. R. C. Praefectus.*

L. ✠ S.

† Petrus La Fontaine, Episc. Charystien., *Secretarius.*

SACRA ROMANA ROTA

I.

NEO-EBORACEN.

NULLITATIS MATRIMONII (BONI-GOULD).

Pio PP. X feliciter regnante, Pontificatus Dominationis suae anno nono, die 9 Decembris 1911, RR. PP. DD. Michaël Lega, Decanus, Ponens, *Guilelmus Sebastianelli et Petrus Rossetti, Auditores de turno, in causa* « Neo-Eboracen. - Nullitatis Matrimonii » *inter Comitem Mariam Paulum Ernestum Bonifacium Boni de Castellane, repraesentatum per legitimum procuratorem Philippum Pacelli, Advocatum, et Dominam Annam Gould, interveniente et disceptante in causa vinculi Defensore, sequentem tulerunt sententiam definitivam.*

Die 14 Martii 1895 coniugale foedus inierunt Maria Paulus Boni, Comes de Castellane, et Anna Gould, in civitate Neo-Eboracensi; praevia tamen dispensatione ab impedimento mixtae religionis, quippe quod vir religionem catholicam profiteretur, sponsa vero cuidam protestanticae sectae addicta esset.

Coniugale consortium - quod solutum est per sententiam divortii, ita dicti, *civilis* ab Anna expetiti et obtenti anno 1906 - produxerunt coniuges ad 11 annos et interim tres filios susceperunt. At pacifica non fuit cohabitatio coniugalis, siquidem iam tertio coniugii anno, uxor suspicata est de infidelitate viri, et hanc eamdem rationem - nempe, viri infidelitatem - adduxit ad expetendum divortium apud iudicem civilem, a quo sententiam sibi obtinuit favorabilem.

Deinceps Anna alii viro adhaesit cum quo civilis consortii vinculo se adstrinxit, et cum nullam habere posset spem Paulus Boni de Castellane coniugalem vitam cum Anna instaurandi, historiam huius infausti matrimonii repetens a sua origine, ratus est istud nullitatis vitio laborare ob defectum consensus ex parte suae sponsae, quae et ante et post initas nuptias protestata est coniugale vinculum sibi minime obstaturum quominus, pro suo arbitrio, ipsa discederet a consortio sui viri potissimum *ob eius fornicationem*, si haec forte accideret.

Eiusmodi actionem nullitatis instauravit Comes Boni de Castellane apud Beatissimum Patrem, ab Eo expetens ut caussae instructio committeretur huic S. Ordini; quod indulgere dignatus est Sanctissimus: quamobrem hodie caussa definienda proponitur sub consueta rogandi formula: « *An constet de nullitate matrimonii in casu?* »

Ad factum quod attinet praeterea, animadverterunt RR. DD.:

1.° quaestionem ab Actore propositam eo spectare ut nedum sponsa convincatur de protestatione facta ante nuptias - ipsam nempe habuisse propositum discedendi a viro, si hic extitisset infidelis; - sed idem propositum matrimonialem consensum affecisse, uti conditionem sub qua nuptiae inibantur.

2.° ex tabulis processualibus tamen habetur quod Anna, interrogata an tale propositum verbis significaverit ante nuptias, negavit se fassam fuisse huiusmodi voluntatem. Re sane vera, cum vir narraverit: « Cependant *quatre jours environ avant le mariage*, comme je croyais « avoir droit de lui faire quelques observations... elle me dit qu'elle était « américaine protestante, qu'elle était libre, que son mariage ne pouvait « l'engager irrévocablement, et qu'elle se réservait la faculté de divor- « cer, le cas échéant. Le jour même du mariage, une heure et demie « environ avant la cérémonie, comm'elle était en larmes et que le Prince « Del Drago lui demandait le motif de sa douleur, elle lui dit que j'étais « trop pressant... qu'en tout cas, elle se réservait la faculté de divorcer, « si cela était utile; qu'elle le chargeait de me le dire... À mon frère « Jean... elle fit la même exposition de principes, le chargeant aussi de « me répéter ce qu'elle venait de lui dire. À mon frère Jean et au Prince « Del Drago réunis, peu après... elle répéta aux deux réunis ce qu'elle « avait dit à chacun en particulier ».

Sed Anna, a iudice interrogata, reposuit: « Je n'ai pas prononcé « la phrase que l'on m'attribue. Je ne me souviens même pas d'avoir dit « quelque chose de semblable, ou ayant le même sens. J'ajoute que mon « père était opposé au divorce et qu'il m'avait élevée dans ces idées-là... « Pendant les trois premières années de mon mariage, je ne me souviens

« pas avoir parlé de divorce. Mais quand les difficultés sont venues, il « m'est arrivé plusieurs fois de menacer mon mari de demander le di- « vorce ». Quae assertio, in themate, eo est gravior, quia tota caussa fundatur in proposito quod ipsa Anna suo animo concepisset et verbis significasset ante nuptias.

Non agitur enim de conditione *in pactum* deducta, sed de subiectivo Annae proposito, contrario substantiae matrimonii, quod eatenus matrimonialem consensum infirmare poterat, quatenus id ab ipsamet Anna intendebatur. Haec autem candide fassa est: « À ce moment-là, « j'étais encore très enfant; la pensée de la possibilité d'un second « mariage ne m'est même pas venue. J'ai dit: " Oui "... parce que je me « mariais comme on se marie ordinairement. Je n'ai pensé à rien « autre ».

Et hoc confirmat Domina Cameron, quae Annae quaestionem proponens an pro certo haberet se cum Domino de Castellane felicitatem consecuturam, hanc ab Anna habuit responsionem: « S'il ne me rend « point heureuse, je divorcerai ». Et prosequitur Dña Cameron: « En « Amérique presque toutes les jeunes filles qui se marient, ont cette in- « tention d'user du divorce si le mariage ne les rend pas heureuses ». Dubitari ergo non licet quin Anna matrimonium a Christo institutum contrahere voluerit, in eoque consensum suum direxerit, quamvis erronee admisisset, se posse certis de causis a viro discedere; seu contraxerit *cum errore iuris* matrimonium, quod ex dicendis validum est.

3.° Anna vero cum cognoverit Comitis Boni de Castellane depositionem, et Ioannis e Principibus Del Drago aliorumque testium attestationes, protestationem emisit adversus hos testes, et obtulit huic S. Tribunali, eamdemque publici iuris fecit vinculi Defensor. Protestata autem est Anna: « Je n'ai pas tenu le langage que me prête Mr. Jean de Ca- « stellane... Je suis certaine que je n'ai pas chargé Don Giovanni Del « Drago, ou qui ce soit, de faire de ma part une déclaration quelconque « à Mr. Boni de Castellane le matin ou la veille de notre mariage. — « D'ailleurs le Prince Del Drago n'avait aucune rélation avec moi et je « n'avais pas de confidences à lui faire. C'est de la pure calomnie. Del « Drago était un ami de Mr. de Castellane, mais non de ma famille ».

Advertit praeterea Anna, quod si propositum habuisset revera discecendi a viro statim ac de infidelitate hic argui posset, non expectasset 11 annos: « Si j'avais voulu divorcer, comme on le prétend, j'aurais « profité de la première occasion qui s'offrait; la preuve évidente de « la mauvaise conduite de Mr. de Castellane trois ans après le ma- « riage ... ».

4.° Aliud facti adiunctum habetur quod reddit parum verosimilem protestationem quae in relatis terminis et cum certa intentione Annae attribuitur. Sane refert Actor ipse, Comes de Castellane: « Au printemps « de 1894 j'eus l'occasion de voir à Paris Mlle. Gould; elle ne me déplai- « sait pas et je sentais que je lui plaisais... En juillet de la même année « je partis pour l'Amérique dans le bout surtout d'expérimenter la per- « sistence du sentiment que je croyais... et il me paraissait peu proba- « ble d'enlever tout de suite son assentiment... Mlle. déclara dès lors « qu'elle voulait m'épouser ... ».

Frater Annae, Edward Gould, retulit: « La veille même du mariage, « elle (Anna) me déclarait qu'elle aimait beaucoup son fiancé ». Quamobrem sponsa « accepta librement les conditions exigées par l'Église « catholique pour le mariage mixte et elle accepta également toutes les « conséquences qui découlaient de cet engagement... elle espérait bien que « jamais rien ne pouvait l'en (scilicet: a viro) détacher ». Alter frater Annae, Georgius, percontatus: « Sapete... se Anna Gould volontieri pro- « mise di educare la prole nella religione cattolica? », respondit: « Sì, « ella lo promise volontieri ». Et soror Annae ait hanc fuisse erga Paulum « molto amorosa ».

Quare non facile admitti potest quod de divortio faciendo loqueretur Anna ante nuptias cum eo animi proposito de quo hodie testantur et Paulus et testes ab eo inducti. Quocirca, si forte sermo de hoc incidit die nuptiarum vel paullo ante vel postea, dicenda est Anna leviter hoc asseruisse et quasi ex ioco, et praeter intentionem limitandi, sua firma voluntate, consensum in pactum coniugale. Sane, refert Dux de Luynes, testis in caussa, quod Anna: « M'a dit plusieurs fois à moi- « même que le jour où elle en aurait assez, elle divorcerait; que cela se « faisait couramment en Amérique... elle le répétait si souvent que j'ai « cru devoir en parler à son mari, qui n'a pas considéré alors que ce « fussent des paroles sérieuses »: et Ioannes, Comes de Montebello: « J'ai cru devoir en avertir Boni... ce dernier prit la chose en souriant « et me dit qu'il comptait trop sur son affection pour y croire ».

5.° Quod si obiiciatur rationem loquendi tum Annae, tum suorum cognatorum in hoc processu, facile explicari posse ex proposito quod fovet Anna vindictam sumendi de Paulo quem hodie acerrime odit - testata est enim Marchionissa de Tillerand-Curtis: « Elle (Anna) a un « caractère très exigeant; elle demandait à Boni ce qui ne pouvait pas « donner, d'autre part... elle est très vindicative; elle la poursuivra « jusqu'à la mort de celui qui lui a manqué... fera l'impossible pour « empêcher Boni de retrouver sa liberté » - dicendum est huic accu-

sationi acta et probata non respondere. Nam ipsa sponsa, in ius vocata, comparuit; sed interrogata an vellet testes producere in confirmationem suarum attestationum, protestata est: « Je ne connais pas de témoins « à indiquer au tribunal ». Postea vero hos produxit; sed inferre licet, tempore prolatae suae attestationis, Annam ne cogitasse quidem de producendis contestibus qui suam attestationem sustentarent: qui autem deponit in iudicio non ex conscientia, sed ex proposito vindictae, cum primis sollicitus est de conquirendis iis qui suo mendacio, suo proposito vindictae, per testimonium suffragentur. Depositio vero Annae, testiumque ab ea productorum attestationes, nullimode redolent odium in Actorem, sed facta sobrie referunt absque praeiudicatis opinionibus. Quod quidem asseri non potest de adversis attestationibus.

6.° Ad haec, quae narrat ipse Comes de Castellane, Actor, in altera sua attestatione de Principe de Sagan, Annae amasio, qui Romae sollicite quaerebat rationem canonici impedimenti unde matrimonium Annae cum Paulo Comite nullum declararetur - Anna absque dubio consentiente, immo non modicam pecuniae summam solvere parata (uti infertur ab eadem attestatione Actoris); - haec nempe facti adiuncta docent, Annae maxime iucundum fore si eiusmodi matrimonium accusari de nullitate potuisset; et in hoc adlaborarunt iurisconsulti, sed frustra: quid ergo? Proinde dicendum est abfuisse quicumque defectus consensus ex parte Annae, quae probe hoc vitium ex ipso naturali iure derivans et ipsa, quamvis iuris canonici expers, ipsa, sua conscientia dictante, facile perspexisset, vel saltem iurisperitis indicia et argumenta aperuisset; neque coacta fuisset pertrahere Principem de Sagan ad apostasiam a catholica religione, ut ei ritu protestantico coniungeretur.

7.° Animadverterunt insuper Domini confessionem Actoris, testiumque ab eo inductorum testimonia ita se praebere, ut nullam concilient Actori ipsi fidem. Nam - praeterquamquod Actor non ab Anna directe didicit, sed a Principe Del Drago cognovit ***conditionis appositionem***, unde maior non est illi fides habenda quam quae huic Principi est debita, cum unius affirmatio refundatur in affirmationem alterius - quae Actor exponit, a veritate sunt aliena. Cum enim supplici in libello dixisset: *a)* praesumptam ***conditionem*** ab Anna, tum fratri suo Ioanni, tum Principi Del Drago, manifestatam fuisse « un quarto d'ora prima che si cele- « brasse il matrimonio »; *b)* Ioannem primum fuisse qui Annam flentem atque clamantem interrogavit, quique Principem Del Drago vocavit ut, cubiculum mulieris ingressus, et ipse suis auribus veram Annae cogno-

sceret intentionem ; *c) unicam* hanc fuisse circumstantiam in qua Anna propositum suum relinquendi virum quandocumque sibi placuisset, utrique pandidit « questa *allora* ebbe a dire ad ambedue ecc... » ; - ex adverso coram iudice ipse Actor deposuit ; *1)* id contigisse « une heure et demie « environ avant la cérémonie » ; *2)* Principem Del Drago et non Ioannem lacrimarum caussam ab Anna petiisse, « comm'elle était en lar- « mes et que le Prince Del Drago lui demanda le motif de sa douleur, « elle lui dit ... » ; *3)* Annam propositum suum utrique manifestasse duplici in circumstantia : seorsim, primum ; postea, coniunctim : ait enim : « Elle lui (Principi Del Drago) dit... qu'elle se réservait la faculté de « divorcer... À mon frère Jean... elle fit la même exposition de princi- « pes... *à mon frère Jean et au Prince Del Drago réunis peu après,* ET « POUR QU'IL N'Y AIT POINT D'ERREUR, *elle répéta aux deux réunis ce « qu'elle avait dit à chacun en particulier* ». - Quibus accedit contradictio Actorem inter et fratrem suum Ioannem : Actor affirmavit istum cognovisse Annae propositum die ipsa celebrationis matrimonii « un « quarto d'ora prima che si celebrasse » ; vel - ut coram iudice deposuit - « une heure et demie environ avant la cérémonie » ; Ioannes, e contra, retulit hoc se audivisse « la veille de son mariage » vel - ceu in altera sua attestatione - « un ou deux jours avant le mariage ». Fassus est Actor, Annam Ioanni commisisse ut de proposito pandito Actorem edoceret ; at ipse Ioannes, a iudice opportune interrogatus, confessus est : « Mlle. Gould ne m'avait pas chargé de le dire à mon « frère. Lui en ai-je parlé ?.. Je crois sans pouvoir l'affirmer ». Et testes inter se pugnant. Et revera, Ioannes Boni in sua attestatione quam in scriptis iudici obtulit, ait : « Ma mère m'a plusieurs fois, pendant « notre séjour à New-York, dit combien elle trouvait navrants les sen- « timents de Mlle. Gould ; elle trouvait ces sentiments si affreux, qu'elle « en pleura à chaudes larmes LA VEILLE ET LE JOUR MÊME DU MARIAGE ». Mater vero Ioannis, in sua responsione, iudici percontanti testatur : « JE N'AI ENTENDU AU MOMENT DU MARIAGE AUCUN PROPOS DE MLLE. GOULD « qui, du reste, était très peu communicative avec moi ; mais j'ai su quel- « que temps après le mariage etc... ». Quoad autem testem Principem Del Drago, animadverterunt Domini ipsum esse testem *unicum* qui unus *veram conditionem* assignat ; dum coeteri vel erroneam referunt Annae opinionem, vel referunt quae tempore suspecto didicerunt vel a Principe Del Drago fuerunt edocti ; et proinde, vel appositam conditionem non probant, vel probatio refunditur in eamdem quam Princeps Del Drago constituit. Iamvero - praeterquamquod Princeps est unus testis et ideo nullus testis - ipse suis depositionibus fidem non conciliat. Ne-

dum enim dixit, se paullo ante matrimonii celebrationem *a sponsa* fuisse vocatum ad audiendam suam intentionem (cum Actor dixerit vocatum fuisse a fratre suo Ioanne); sed etiam - quod gravius est - affirmavit se *certo scire* Annae declarationem factam fuisse tum Actoris genitrici eiusque fratri, tum feminae a cubiculis Annae; idque se *ab ipsis istis* accepisse: ait enim: « Tale dichiarazione *so di certo* che la « fece alla madre dello sposo, al fratello dello sposo ed alla sua dami- « gella di compagnia. QUESTE TRE PERSONE MI HANNO CIÒ RIFERITO ». Porro iam matrem Actoris confitentem audivimus: « Je n'ai entendu, au « moment du mariage, aucun propos de Mlle. Gould qui, du reste, était « très peu communicative avec moi »: frater vero, et Domina Cameron referunt tantummodo *erroneam Annae opinionem* circa matrimonii dissolubilitatem.

Quare inde fluit, haud ex actis probatum haberi Annam edidisse ante nuptias eam protestationem, a viro obiectam, et cum ea intentione fecisse ut alligaret suum consensum in matrimonium fidelitati viri.

Verum consideraverunt Domini quod et si revera Anna ea protestata fuisset quae vir refert et testes ab eo producti confirmant, numquam ex actis probata existeret praetensa conditio.

Et profecto: Actor testatus est: « Elle me dit qu'elle était amé- « caine protestante, qu'elle était libre, que son mariage ne pouvait l'en- « gager irrévocablement ». Ioannes de Castellane, frater sponsi, testatus est, Annam dixisse paullo ante nuptias: « " Boni croit qu'il me gardera « toujours; il me gardera tant que je voudrai; et s'il ne me convient « plus, je divorcerai. Je suis protestante et je sais que je peux divorcer « quand je voudrais ". Je lui dis alors qu'elle devrait bien se faire catho- « lique, et elle me répondit: " Pour rien au monde: parce que si je me « faisais catholique, je ne pourrais pas me rémarier et je veux être libre « de le faire quand je voudrais " ». Et Catharina Cameron, Annae a cubiculis, quae nuptiarum celebrationi adfuit, testata est: « Je suis cer- « taine qu'avant le mariage, devant moi et plusieurs autres personnes, « Mme. Gould a dit qu'elle divorcerait si elle n'était pas heureuse... En « Amérique, presque toutes les jeunes filles qui se marient, ont cette « intention d'user du divorce, si le mariage ne les rend pas heureuses ». Pater autem Actoris haec retulit: « Le matin même du mariage, mon « fils Jean et le Prince Del Drago vinrent me faire part d'une scène qui « s'était passée entre eux et Anna Gould. Cette dernière leur avait dit « très nettement qu'elle était protestante, et qu'elle le resterait pour « avoir la faculté de divorcer quand bien lui semblerait ». Actoris vero mater haec narrat: « C'est quelques mois après le mariage qu'elle m'a

« tenu à moi-même le même propos... elle était venue assister à la « Messe dans la chapelle du château et, en sortant, je l'en remerciai; « mais elle me dit tout de suite: " Je ne me ferai jamais catholique, « parce que je tiens à pouvoir divorcer " ». Coeteri testes in hanc sententiam unanimi suffragio concordant, Annam protestatam fuisse mordicus, sibi et ante et post celebratas nuptias ius vindicasse discedendi a viro si hic foret infidelis aut alias sibi displiceret, et hanc facultatem sibi competere ex placitis sectae protestanticae cui adhaerebat, quamque derelinquere nolebat ne sibi adimeretur haec eadem facultas

Iam age: his in terminis continetur examussim *error iuris* quem ita definit Card. Gasparri, *De matrim. n. 792, (edit. 1891)*: « Error iuris « circa essentialem proprietatem matrimonii verificatur si contrahens « - vel putat vinculum matrimoniale solvi posse saltem in aliqua circum« stantia, ut tenent infideles, necnon Graeci schismatici qui contra defi« nitionem Concil. Trident. *sess. 24, cap. 7* adhuc autumant adulterio « induci divortium plenum, et nonnulli perversi ac ignorantes catholici, « praesertim post funestam divortii legem; - vel putat se post illum « maritum vel uxorem posse alium quoque vel aliam superaddere, uti « rursus infideles; - vel tandem putat matrimonium non esse sacramen« tum, uti protestantes, quibus adhaerent plures perversi ac ignorantes « catholici ». Qua in definitione continetur quaecumque fuerit erroris species quae in Annae mente versabatur; sed certa et constans est Doctorum sententia et in foro iurisprudentia, talem nempe errorem validitati matrimonii non officere. Docet ipse Card. Gasparri, iam citat.: « Iam« vero hoc in casu, certum est haberi consensum matrimonialem, ideoque « matrimonium per se valere cum simplici errore iuris, *etiam dante* « CAUSAM *contractui; nempe: si contrahens qui in errore versatur modo* « *vult inire verum matrimonium prouti a Domino institutum est... et posi« tivo voluntatis actu non excludit proprietatem matrimonio essentialem,* « *licet excluderet si de ea cogitaret...* Quod si contrahens, explicito volun« tatis actu, seu vera mentis conditione, illam proprietatem revera exclu« dit, matrimonium irritum est ». In hanc rem ita disserit Bened. XIV, *De Synod. 1, 13, c. 22, n. 7.* « Praeterea Theologi et Canonistae non « solum rationem inquirunt cur nullum remaneat matrimonium in cuius « contractu insertae fuerint conditiones ipsius substantiae ac naturae « contrariae, sed etiam quae sit ratio illius discriminis unde fit ut vali« dum firmumque haberi debeat matrimonium eorum qui, nulla apposita « conditione, huiusmodi alteri nubent, etiamsi falsam illam opinionem « foveant qua putent matrimonium ipsum, fracta per adulterium fide, « solutum iri: contra vero nullum et irritum censendum sit matrimo-

« nium eorum qui praeter eum errorem quo imbuti sunt, conventionem « etiam adiiciunt de matrimonii dissolutione quoad vinculum, interve- « niente adulterio. Super quo ita ratiocinantur. Quicumque contractum « vult, necesse est ut eiusdem substantiam velit; ideoque si contrahentes « in matrimonii foedere ineundo conditionem apponunt illius substantiae « contrariam, certissimum est argumentum nequaquam eos in veri matri- « monii contractum consentire... Quod si expressa illa conditio de matri- « monio ob adulterium dissolvendo minime apposita fuerit, quamtumvis « contrahentes in eo fuerint errore ut matrimonii vinculum per adulte- « rium dissolvi possit, nihilominus locus est praesumptioni ut dum « matrimonium, prouti a Christo institutum fuit, inire voluerunt, illud « omnino perpetuum, ac interveniente etiam adulterio, indissolubile con- « trahere voluerint: praevalente nimirum generali, quam diximus volun- « tate de matrimonio iuxta Christi institutum ineundo, eaque privatum « illum errorem absorbente; quo fit ut matrimonium ita contractum, « validum firmumque maneat... Doctrinam hanc secuta est semper atque « constanter Congregatio S. Officii, quoties ei examinanda se obtulit vali- « ditas matrimonii vel inter duos Calvinistas, vel inter Catholicum et « Calvinistam contracti; cum scilicet vel ambo coniuges, vel alter eorum, « in ea opinione versaretur ut matrimonii vinculum, adulterii caussa, « dissolvendum foret. Ita colligitur a responsione data ad Dubium: « " An validum sit matrimonium contractum inter catholicum et schi- « smaticum haereticum cum intentione foedandi vel solvendi matrimo- « nium? ", die 2 octobris 1680 ita resolutum: " Si ista deducta sint in « pactum, seu cum ista conditione sint contracta matrimonia, sunt nulla; « sin aliter, sunt valida " ». Conf. item Pirhing, *Ius. canon. l. IV, t. 1, n. 74,* et Litter. Pii Pp. VI, ad Archiep. *Pragen. diei 11 iulii 1789;* et S. R. Rota in una *Monacen.-Friburgen. diei 24 iulii 1909,* c. Mori.

Iamvero adducti testes referunt eam fuisse Annae voluntatem nempe discedendi a viro si hic fuisset infidelis, quod sibi arrogabat ius, utpote sectae evangelicae addictae. Ipse libellus supplex - qui non semper genuinam factorum veritatem significare solet, quippe ab Advocato, ad evincendam propositam actionem, magis quam ab Actore conscriptus et hac praecise de caussa iubetur in *cap. 14 De iudic.:* « Statuimus prae- « terea ut principales personae non per advocatos sed per seipsas factum « proponant » - ipse, inquam, supplex libellus hanc explicitam exhibet nullitatis rationem: « Noi abbiamo questo vantaggio sopra di voi catto- « lici, di poterci cioè rimaritare quando vogliamo ». Sed in hoc consistit error iuris quem iam explicavimus, quemque non excludere voluntatem ineundi matrimonium iuxta Christi institutum, et hinc firmum validum-

que in aevum, iam statuimus iuxta Doctorum doctrinam certam et constantem, necnon authenticas sacrarum Congregationum decisiones.

Neque dicatur quaestionem non esse de verbo, sed de re, et praefatos testes, utpote de iure canonico penitus ignaros, etsi in testimonio perhibendo, verbo ***conditionis*** usi non fuerint, adhibuisse tamen locutiones eidem verbo aequipollentes. Etenim verba sumenda sunt prout sonant: propositum autem aliquid agendi non secumfert consensum conditionatum; et in dubio, quis praesumitur pure contraxisse, nisi aperte liqueat de ***conditione***, praesertim si conditio substantiae contractus opponatur, uti considerat Benedictus XIV loco citato.

Sed unus habetur testis qui non loquitur de simplici errore, sed de ***expressa conditione*** quae nata esset, iuxta regulam iam expositam, ipsum contractum nullum reddere. Refert enim Ioannes e Principibus Del Drago: « Rammento che la mattina stessa nella quale si doveva « celebrare il matrimonio, trovandomi in una stanza presso quella nella « quale era la sposa... sentii piangere e parlare concitatamente, tanto « da poter distinguere che cosa si dicesse. Nell'avvicinarmi fui chiamato « dalla sposa stessa la quale mi disse in istato di agitazione che ella « non era affatto sicura dell'affetto dello sposo e temeva di far male a « sposarlo: ad ogni modo dichiarava esplicitamente che ella sposava a « condizione di esser libera di poter divorziare non appena si vedesse « tradita dallo sposo, e all'uopo mi pregava di comunicare nettamente « tale sua affermazione allo sposo ». In quam vero attestationem advertendum est: 1.° In primis sese offerre menti regulam: « Unus testis, « nullus testis » seu « unicus testis non probat », uti censuit S. H. O. in ***decis. s. 251, n. 1; decis. 664, n. 3, part. I,*** et ***decis. 191, n. 7; decis. 337, n. 16; decis. 487, n. 8, part. IV, t. II, Recent.*** et in aliis innumeris eiusdem collectionis ***Recent.*** Et praeterea tenuit Rota testem unicum non probare etiam de facto proprio deponentem, et potissimum si adversus attestationem moveri possunt exceptiones (et has non deesse in casu iam supra visum est et inferius innuemus) ex ***decis. 144, n. 3; decis. 403, n. 8, part. 1; decis. 237, n. 4, part. III; decis. 125, part. 4; part. 4. Recent.*** 2.° Quatenus vero attestatio unius adversatur aliorum attestationibus, adnitendum est ut sensus unius aliorum sententiae concordetur. Et in themate quia alii testes, cum primis, Annae huiusmodi voluntatem perceperunt ex relatione Ioannis Del Drago, praesumendum est rem ita tunc significatam a Ioanne fuisse, uti hodie eam referunt iidem testes. Iamvero hi non loquuntur de propria ac vera conditione ab Anna contractui apposita; sed de intentione libere et libenter utendi divortiandi facultate quam illi dabant placita sectae protestanticae. 3.° Quare concludere licet

de conditione loquutum fuisse Ioannem in sua attestatione, ex sua subiectiva persuasione, non quidem ex facto quod revera hanc mentem satis aperte Anna significaverit. Coeterum, quia Ioanni est hodie persuasum - et huc spectat sua attestatio - controversum matrimonium esse nullum, mirum non est si usus sit ea iuridica verborum conceptione qua utuntur iurisconsulti ad significandum defectum consensus contrahentis. Sane, iam 15 et amplius anni dilapsi erant ab inito matrimonio quando Ioannes hanc attestationem faciebat: poteratne ipse certorum verborum firmam habere memoriam, an nempe Anna de simplici erronea opinione loquuta sit, ut referunt coeteri testes, an vero de *vera conditione*, ut unus Ioannes memorat? 4.° Quare ad summum, dubiam rem dicere debemus: unde propterea matrimonium plena frui possessione in themate, nemo ambigere potest.

Denique perpenderunt Domini non deesse rationem firmitatem vindicandi huic matrimonio, etsi daretur conditionem fuisse appositam. Nam coniugium fuit Neo-Eboraci celebratum ubi caput « Tametsi » non vigebat; et hinc pacifica cohabitatione et copula spontanee admissa, nedum post detectam infidelitatem mariti, sed etiam per reliquos octo annos, et quidem cum generatione prolis, valuerunt coniuges praetensum consensus defectum sanare.

Hisce igitur omnibus sedulo perpensis et consideratis, Christi nomine invocato, Nos infrascripti Auditores, pro tribunali sedentes et solum Deum prae oculis habentes, dicimus, declaramus, et definitive sententiamus *non constare de nullitate matrimonii inter Mariam Paulum Boni de Castellane et Annam Gould;* seu proposito dubio: *Negative,* seu *non constare,* respondemus. Actorem vero in expensas iudicii condemnamus.

Ita pronunciamus, mandantes Ordinariis locorum et ministris Tribunalium, ad quos spectat, ut executioni mandent hanc nostram definitivam sententiam, et adversus reluctantes procedant ad normam ss. Canonum, et praesertim *cap. 3, sess. XXV De reform.* Concil. Trid., iis adhibitis exsecutivis et coërcitivis mediis, quae magis opportuna pro rerum adiunctis exstitura sint.

Romae, in sede Tribunalis S. R. R., die 9 Decembris 1911.

Michaël Lega, *Decanus, Ponens.*
Guilelmus Sebastianelli.
Petrus Rossetti.

Sac. T. Tani, *Notarius.*

N. B. — Adversus sententiam interposita est appellatio.

Michaël Lega, *Ponens.*

II.

BALTIMOREN.

NULLITATIS MATRIMONII (REID - PARKUST).

Causa incidentalis super nova instructione concedenda.

Causa « Baltimoren. Nullitatis matrimonii » inter Mariam Reid et Fridericum Parkust, iudicata est in secunda instantia ab H. S. O. videntibus omnibus, et die 30 iunii 1910 prodiit Rescriptum: « ***Non constare de nullitate matrimonii*** ».

Haec autem sententia Rotalis, confirmatoria erat alterius sententiae, a S. Congregatione de Propag. Fide prolatae, et a SSmo approbatae, uti constat ex authentico documento, ab eadem S. Congreg. ad hoc S. Tribunal remisso.

Ab huiusmodi Rotali sententia appellationem instituere petierunt Actricis Patroni et rescriptum fuit a Rmo P. D. Decano, Ponente, die 13 augusti 1910: « ***Admittatur si et quatenus de iure, ad normam Constitutionis " Dei miseratione "*** ».

Quominus tamen appellatio admitteretur, se opposuit vinculi Defensor, quia in libello appellationis non continebatur ratio expetitae novae instructionis prouti requiritur a Constitutione Benedictina, scilicet « ***nova res quae deducta vel ignorata fuerit*** ». Tunc Actricis Procuratores articulos produxerunt, super quibus et veteres testes et novos audiri postulant; quare Rmus P. D. Ponens die 4 aprilis 1911 rescripsit: « ***Admittantur novae testium productiones et testes iam producti sub novis articulis interrogentur, si et quatenus ad veritatem detegendam conducant, audito vinculi Defensore et praevio decreto Iudicis instructoris*** ». In Iudicem instructorem deputatus fuit R. P. D. Ioannes Prior.

Hic suo decreto diei 31 iulii 1911 reiicendam censuit novam instructionem.

Ab hoc reiectionis decreto Advocati appellationem interposuerunt apud Rotale Collegium, quod, die 29 novembris 1911, sequens edidit

DECRETUM.

Ad ***ius*** quod attinet perpensum est *a)* privilegium quo causae matrimoniales fruuntur, ita in Constit. ***Dei miseratione*** a Benedicto XIV enunciari: « Salvo semper et firmo remanente iure, seu privilegio cau-
« sarum matrimonialium, quae, ob cuiuscumque temporis lapsum, num-
« quam transeunt in rem iudicatam; sed si nova res, quae non deducta

« vel ignorata fuerit, detegatur, resumi possunt et rursus in iudicialem « controversiam revocari ». - Communem Doctorum sententiam super intelligentia et applicatione eiusmodi privilegii, ita explicat Reiffenstuel *(de sent. et re iud. nn. 135-138)* inquiens: « Remanet quod sententia illa « quae non transit in rem iudicatam post lapsum decennii, solum possit « retractari per viam querelae..... Querela potest cognosci ab eodem « iudice qui sententiam, contra quam pars querelatur, tulerat, atque is, « interposita coram se querela, praemittit summariam eius cognitionem, « an videlicet allegetur aliqua verisimilis et probabilis causa quere- « landi »..... Appellatio autem quae interponitur, vi enunciati privilegii, semper vim habet querelae, seu extraordinarii remedii, ad removendum periculum animae, uti perpendit idem Reiff. *l. c. nn. 118 et 137;*

b) quod, proinde, non est a secunda instantia ad tertiam procedendum, nisi aliquid novi detegatur, idest: vel novum caput accusationis; vel nova aliqua species probationis; vel novum documentum quod aliquod facti adiunctum vel ipsum factum comprobet, cui potissimum innitatur valor et vis instauratae accusationis; salvo semper iure partium, sive respective Defensoris vinculi, etiam adversus sententiam, alterius sententiae confirmatoriam, latam ab Ordinariis, recurrendi ad S. Sedem, uti cavet Instructio S. Officii 20 iunii 1883 § 28: « Si utra- « que sententia fuerit pro validitate matrimonii, sciat tamen pars impu- « gnans matrimonium, sibi adhuc omnino patere appellationem ad apo- « stolicam Sedem »;

c) quod Iudicis est decernere an nova expetita instructio contineat aliquam rem novam, vel ad hanc detegendam ordinetur; ceu docent Doctores, uti Reiff. *l. sup. c.:* « Iudex autem non debet simpliciter admit- « tere querelantem; *sed oportet ut prius - summariter saltem - sese infor-* « *met* de iustitia querelae et iniustitia sententiae, ac, *cognita rei veritate,* « retractet sententiam »: et directius ad rem Synopsis Pirhingiana, *l. II. Decret t. XXVIII, sect. II, § 3:* « Sententia contra legitimum matrimo- « nium ad hoc dissolvendum lata, vel quae lata fuit pro matrimonio « quasi legitime illud contractum fuisset, cum tamen nullum sit, num- « quam transit in rem iudicatam; cum semper ad illud reintegrandum, « vel ad hoc dissolvendum et retractandam sententiam, quoties comper- « tum fuerit cum errore quodam latam fuisse, agi possit, ut patet *ex.* « *c. Lator. 7, h. t.;* neque enim ulla iuris aut iudicis auctoritas aut par- « tium consensus etc. potest dissolvere matrimonium validum, aut invali- « dum reddere validum, cum talis sententia peccatum foveret dissolvendo « eos qui veri coniuges sunt, aut coniungendo eos qui non sunt coniu- « ges..... *Neque tamen passim et indifferenter quilibet admitti debet ad*

« *sententiam talem impugnandam, ne nimis lites multiplicentur, et cum* « *praesumptio stet pro Iudice: sed prius a Iudice summaria cognitione* « *dispiciendum num causa verisimilis subsit sententiae latae impugnan-* « *dae* »; et in casu nostro quo Iudices decernentes de admittendo supplemento actorum sunt iidem qui sententiam impetitam protulerunt, idem vigere debet principium, quod respuenda non est nova instructio, si haec *novam rem* contineat, probationibus legitimis constabiliendam, habita ratione intentionis earumdem probationum, quamvis hae ad convellendam sententiam prolatam tendant;

d) quod, proinde, R. P. D. Iudex Instructor officii sui limites non excessit, urgente quoque Rescripto Rmi D. Ponentis diei 4 aprilis 1911, edicente: « praevio Decreto Iudicis Instructoris »; unde eius erat arti culos serio perpendere et illos, decreto suo, tantum testibus proponendos admittere quos ad veritatem detegendam aptos comperisset, prudens suum sequutus arbitrium, prouti ipsi Canonicas Leges indulgent;

e) perpensum est insuper generale praeceptum Clementinae II *de* « *testibus* », quae praescribit non esse admittendos testes vel eosdem vel diversos, super iisdem articulis, attestationibus iam publicatis, quia subornatio, vel aliunde veritatis obnubilatio, est ordinarie timenda etiam in gradu appellationis: ait enim: « Testibus rite receptis, et eorum atte- « stationibus publicatis, sicut non licet super iisdem, vel directe contra- « riis, articulis alios vel eosdem testes in principali causa producere, sic « non debet in appellationis causa licere; cum non minus in appella- « tionibus quam in principali causa subornatio sit timenda »: quod praeceptum, debita servata proportione, vim habet etiam in causis matrimonialibus, quantumvis privilegiatis;

f) denique perpensum fuit quod controverti nequeat caussam esse in H. S. O. actam in secunda instantia, cum testificet Emus D. Cardinalis S. C. de Prop. Fide Praefectus, sub die 25 maii 1905: « SSmus refe- « rente Emo C. Praefecto..... *Eminentissimorum Patrum sententiam qui* « *dubium, ex officio propositum, negativo responso dimittendum censuerunt,* « *approbavit ratamque habuit* ».

Hisce in iure perpensis, ad factum quod attinet, considerarunt Domini: *a)* quod in novis articulis nil contineatur *novi* quod influere possit ad veritatem detegendam; quia in his neque *res nova* deducitur, vel quae antea praesumatur ignorata: proinde visi sunt propositi articuli et producti testes respuendi. Sane, quod nullum novum documentum detectum sit et nullum factum novum, antea ignoratum, patet ex silentio Patronorum qui nullum huiusmodi factum aut documentum allegant.

b) Quoad articulos perpensum est:

Ad I. - Circa ignorantiam Mariae Reid de impedimento dirimente nil novi deducitur, nisi probaretur invicte errorem in Actrice se refudisse in substantiam actus; sed huc non spectat expetita probatio; et praeterea certum est Mariam Reid numquam alligasse suum consensum ad hanc sponsi qualitatem scilicet quod sit baptizatus; fassa enim ipsa est: « *No, non mi entrò mai per la testa* »;

Ad II. - Circa errorem qui irrepere potuisset in petitione, concessione, aut adnotatione dispensationis, tantae et tam sedulae factae sunt inquisitiones et diligentiae in anteactis instantiis, ut modo nedum agatur de articulo *non novo*, sed de re adeo perquisita, ut novos producere testes visum sit tempus terere, et inutiliter testes et iudicem ipsum vexare, cui invocanda est Regula Iuris in VI, XXXI: « *Eum qui certus est certiorari* « *ulterius* non oportet ». Stat enim factum quod in libro dispensationum matrimonialium Curiae Baltimoren. sub anno 1887, haec verba leguntur: « *Die 18 septembris, sub n. 120, petente Rev. Chapelle, residente in Wash-* « *ington, concessa fuit dispensatio disparitatis cultus pro Mary Reid et* « *Frederic Parkust* ». Quod eo certius est, quia alia exempla, seu potius excerpta seu *transumpta* eiusdem formulae, omnino cum ea originali concordant *quoad substantiam*, nec differant nisi quoad accidentalia et quidem levissima. Quidquid igitur respondeant propositi testes de nomine Cancellarii pro anno 1887, de eius sollicitudine, de conservatis vel amissis scripturis ad praesentem causam relativis, de usu tunc vigente in petendis, concedendis, et adnotandis dispensationibus, et de aliis punctis propositis, et licet probaretur non defuisse negligentiam in scribendo et conservando praefato libro, haec omnia ad summum non constituerent nisi dubium contra auctoritatem huius libri: quo etiam probato dubio, standum esset pro valore actus. - Nec dicant Patroni forsan ex novis attestationibus probari posse, petitam fuisse solummodo a Dño Chapelle dispensationem *mixtae religionis*: nam licet hoc demonstraretur, non inde sequeretur concessam fuisse *tantummodo* dispensationem *mixtae religionis*: his enim in regionibus, ad maiorem cautelam, loco petitae *dispensationis mixtae religionis*, aliquando conceditur dispensatio super *disparitate cultus*, quia nimirum saepe saepius difficile demonstrari potest partem esse baptizatam;

Ad III. - Eadem animadversio, quod nempe « *qui certus est certio-* « *rari ulterius non oportet* », facit ad hoc caput petitae instructionis; quia instructiones quae inibi fieri proponuntur cum sufficienter expletae sint, nulla affulget spes aliquid novi detegendi. Quod autem irrepserit error in transcriptione, et notata fuerit dispensatio *disparitatis cultus* loco

dispensationis *mixtae religionis*, inverisimile omnino videtur; cum Reverendus Dominus Chapelle qui petiit et impetravit dispensationem, diserte affirmet sub fide iuramenti, se dispensationem *disparitatis cultus petiisse*, et in Rescripto Curiae Baltimorensis concessam fuisse dispensationem disparitatis cultus;

Ad IV. et coetera instructionis proposita capita - certum est agi vel de iisdem articulis, vel de iisdem testibus super iisdem vel novis articulis audiendis, et hinc obstat citata Clementina Constitutio. Quoad novos vero testes adest praesumptio quod *nihil novi* sciant; quia si essent de re bene edocti, iam producti essent; et aliunde in novis propositis articulis *nihil novi* continetur quod influere possit ad veritatem detegendam. Quidquid enim respondeant testes circa caussas dispensationis et cautelas praestandas, standum erit semper pro validitate dispensationis: certum est enim in casu non defuisse causam dispensationis, neque cautiones: - non defuit causa; quia saltem adfuit illa causa quam referunt communiter Doctores de his regionibus scribentes, scilicet, timor gravis ne sponsi, recusata dispensatione, matrimonium coram magistratu civili vel haeretico ministello ineant: - non defuere cautiones, quarum, praeter alias, probatio optima est quod a sponso non baptizato fideliter impletae fuerint. Quod si ex novis testium depositionibus ingereretur quoddam dubium de his causis aut cautionibus, semper posito hoc dubio, standum esset pro valore dispensationis et idcirco, matrimonii.

c) Adverterunt autem Domini suae intentionis fuisse respuere expetitam instructionem, quia non continet *novas* deductiones ad praescriptum sacrorum Canonum; quare semper audienda esset Actrix si *rem novam* vel *antea ignoratam* produceret.

Hisce igitur omnibus tum in *iure* tum in *facto* attentis, die 29 novembris 1911, Domini decreverunt *expetitam novam instructionem concedendam non esse*, et hanc proinde iure meritoque, suo Decreto respuisse Iudicem Instructorem.

Michaël Lega, *Decanus, Ponens.*
Guilelmus Sebastianelli.
Seraphinus Many.
Franciscus Heiner.
Aloisius Sincero.
Ioseph Mori.
Fridericus Cattani.
Antonius Perathoner.
Iosephus Alberti.
Petrus Rossetti.

Sac. Tancredes Tani, *Notarius.*

SECRETARIA STATUS

EPISTOLAE.

I.

AD COMITEM DE MUN, QUI NOMINE OPERIS CUI PRAEEST « DES CERCLES CATHOLIQUES D'OUVRIERS », NATIVITATIS DOMINI NOSTRI OCCASIONE ARREPTA, BEATISSIMO PATRI FILIALE VENERATIONIS OBSEQUIUM EXHIBUIT.

Monsieur le Comte,

Le Saint-Père a eu pour très agréable l'hommage de dévouement filial, que vous Lui avez adressé, à l'occasion des Fêtes de Noël au nom de l'« Œuvre des Cercles Catholiques d'Ouvriers ».

Les sentiments d'ardent amour pour l'Église et d'entière soumission aux enseignements et aux directions du Saint-Siège professés avec une indéfectible fidélité par l'Œuvre des Cercles depuis son origine, sont pour ses membres et spécialement pour son Comité Central, ainsi que pour son très distingué Président, un titre éminent à l'affection toute particulière du Souverain Pontife. Aussi est-ce de tout cœur que Sa Sainteté vous accorde à tous sa meilleure Bénédiction.

Le Saint-Père fait en outre des vœux pour que l'activité féconde déployée sans cesse par vous, Monsieur le Comte, et manifestée naguère avec tant d'éclat en faveur des grands intérêts de l'Église et de la Patrie, puisse répondre longtemps encore aux désirs de votre grande âme et à l'attente de tous les gens de bien.

Avec mes félicitations et mes souhaits personnels, veuillez agréer, Monsieur le Comte, l'assurance de mes sentiments bien dévoués.

Le 15 Janvier 1912.

R. Card. Merry del Val.

II.

AD R. P. D. PIUM M. BAGNOLI, MARSORUM EPISCOPUM, QUI BEATISSIMO PATRI PER LITTERAS RENUNTIAVIT SE PRIMAM VISITATIONEM PASTORALEM PROXIME INITURUM.

Illmo e Rmo Monsignore,

Dalla lettera che V. S. Illma e Rma ha testè inviato, il Santo Padre ha appreso con piacere la notizia della imminente prima Visita Pastorale che Ella è per fare alla sua diocesi. Una prima Visita Pastorale costituisce in realtà un vero avvenimento per il gregge che la riceve, e che, animato da spirito di vera fede, ravvisa nel Presule che lo benedice, l'inviato del Signore per guidarlo nella via della salute eterna. Sua Santità, a cui è ben nota la pietà del Clero e del popolo Marsicano non dubita che i fedeli di cotesta diocesi siano per trarre profitto da questa nuova grazia, che nella persona della S. V. è loro per fare il Signore, e che, colla dovuta docilità, apriranno al loro Vescovo più spedita la via ad effondere quegli spirituali benefici, dei quali non può non esser feconda una prima Visita Pastorale fatta con carità di padre, ricevuta con cuore di figli.

E perchè tale, coll'aiuto di Dio, riesca quella della S. V., il Santo Padre imparte di cuore a Lei, ai Convisitatori, al Clero e al popolo tutto della diocesi l'implorata Benedizione Apostolica, pegno della Benedizione di Dio ed auspice dei necessari celesti aiuti.

Con sensi di sincera stima passo, dopo ciò, al piacere di raffermarmi

29 Gennaio 1912.

Di V. S. Illma e Rma
Servitore
R. Card. Merry del Val.

III.

AD R. P. D. AUGUSTUM DUBOURG, RHEDONENSIUM ARCHIEPISCOPUM, POST SYNODUM ANNO SUPERIORE IN RHEDONENSI ARCHIDIOECESI HABITAM.

Monseigneur,

Le Saint-Père a pris connaissance avec un vif intérêt des documents du Synode Diocésain tenu l'année dernière à Rennes sous la présidence de Votre Grandeur. Préparées avec un soin judicieux, élaborées et discutées avec une sage liberté, revêtues ensuite de la sanction de votre autorité, ces Constitutions synodales ne peuvent que contribuer puissamment au maintien de la discipline et au bien spirituel du clergé et des fidèles de votre grand et beau diocèse. Ces résultats consolants auront été dûs, après Dieu, au zèle, à la prudence, à l'incessante activité que déploie Votre Grandeur dans l'accomplissement de la noble et lourde charge. Le Souverain Pontife est heureux de Vous en témoigner Sa haute satisfaction, en Vous accordant de tout cœur la Bénédiction Apostolique pour vous et tous vos diocésains.

Avec mes remercîments et mes felicitations personnelles, je vous prie, Monseigneur, d'agréer l'expression de mes sentiments dévoués en Notre-Seigneur.

Le 15 Février 1912.

R. Card. Merry del Val.

IV.

AD R. P. HUMBERTUM EVEREST, O. P., PRAEPOSITUM ANGLICAE PP. PRAEDICATORUM PROVINCIAE, OB EXEMPLAR PRIMI VOLUMINIS SUMMAE THEOLOGICAE SANCTI THOMAE AQUINATIS, ANGLICE REDDITI, BEATISSIMO PATRI REVERENTER EXHIBITUM.

Reverende Domine,

Beatissimum Patrem pergrato te munere affecisse scito, quum Eidem dono nuper misisti primum volumen Summae Theologicae Sancti Thomae Aquinatis, quam anglice reddere, adlaborantibus delectis provinciae istius Sodalibus, optimo consilio instituisti. Optimo, inquam, consilio: vulgare enim immortalia Aquinatis volumina idem prorsus est ac scripta vulgare humana divinaque scientia refertissima, atque

omnibus sciendi cupidis optimam praebere philosophandi rationem cum ad sacra vera aperienda atque illustranda, tum ad profligandos errores maxime efficacem. Quod satis ostendit dignos plane religiosis viris, dignos Sodalibus Dominicanis vos suscepisse labores.

Feliciter vero ut iidem eveniant uberesque pariant utilitates, Augustus Pontifex, pro oblato volumine officia reddens gratissimae voluntatis, tibi ac fratribus quorum uteris opera, Apostolicam Benedictionem, caelestium auspicem bonorum, amantissime impertit.

Amplector et ego humanitatem tuam et gratias, ut par est, agens pro altero eiusdem voluminis exemplari mihi exhibito, me Paternitati tuae profiteor

Romae, die 24 Februarii 1912.

Addictissimum
R. Card. Merry del Val.

DIARIUM ROMANAE CURIAE

SACRA CONGREGAZIONE DEI RITI

CONGREGAZIONE ORDINARIA.

Il giorno 27 Febbraio 1912, nel Palazzo Apostolico Vaticano, fu tenuta la Congregazione Ordinaria dei Sacri Riti, nella quale al giudizio degli Emi e Rmi Signori Cardinali componenti la medesima furono sottoposte le seguenti materie:

I. Introduzione della Causa di Beatificazione e Canonizzazione della Serva di Dio Suor Angela Maria della Concezione, Riformatrice delle Monache dell'Ordine della SSma Trinità.

II. Riassunzione della Causa di Canonizzazione del Beato Gregorio Barbadico, prima Vescovo di Bergamo, poi di Padova.

III. Concessione ed approvazione dell'Officio e Messa propri, nonchè dell'elogio da inserirsi nel Martirologio, in onore del Beato Bonaventura Tornielli, Sacerdote professo dell'Ordine dei Servi di Maria.

IV. Revisione degli scritti del Servo di Dio P. Emmanuele Ribera, della Congregazione del SSmo Redentore.

V. Revisione degli scritti del Servo di Dio Fratello Scubilione, della Congregazione dei Fratelli delle Scuole Cristiane.

VI. Revisione degli scritti dei Servi di Dio Isacco Jogues Sacerdote professo della Compagnia di Gesù, Giovanni Brebœuf e Compagni.

SEGRETERIA DI STATO.

NOMINE.

Con biglietti della Segreteria di Stato, il Santo Padre si è degnato di nominare:

16 Febbraio 1912. — L'Emo Signor Cardinale Gaetano Bisleti, Protettore delle Religiose Francescane di S. Maria degli Angeli di Angers.

17 Febbraio. — Mons. Salvatore Talamo, Consultore della Sacra Congregazione degli Studi.

19 Febbraio. — Il Sig. Marchese Francesco Serlupi, Suo Cavallerizzo Maggiore.

Con biglietti e Brevi della Segreteria di Stato, il Santo Padre si è degnato di nominare:

Assistente al Soglio Pontificio:

9 Febbraio 1912. — Monsignor Carmelo Pujia, Arcivescovo di Santa Severina.

Protonotarii Apostolici ad instar participantium:

20 Febbraio 1912. — Il Rev. Giorgio Guglielmo Herr, Parroco di Santa Maria nell'archidiocesi di Dubuque.

22 Febbraio. — Il Rev. Giovanni Coulondre, Vicario Generale della diocesi di Montpellier.

Protonotario apostolico titolare:

9 Febbraio 1912. — Mons. Francesco Carinci, Arcidiacono della Cattedrale di Veroli.

Prelati domestici di S. S.:

26 Gennaio 1912. — Il Rev. Ciriaco Candacurry, Vicario Generale del Vicariato Apostolico siro-malabarese di Changanacchery.

13 Febbraio. — Il Rev. Dugaldo M. Mac Donald, Parroco nella diocesi di Charlottetown (Canadá).

15 Febbraio 1912. — Il Rev. Giuseppe Luzuy, Vicario Generale della diocesi di Clermont-Ferrand.

20 Febbraio — Il Rev. Giovanni Bruneau, Vicario Generale della diocesi di Clermont-Ferrand.

24 Febbraio. — Mons. Aristide Botti, Vicario Generale e Canonico della Cattedrale di Faenza.

ONORIFICENZE.

Con biglietti e Brevi della Segreteria di Stato, il S. Padre si è degnato di conferire le seguenti onorificenze:

La Commenda dell'Ordine di S. Gregorio Magno, classe civile:

15 Febbraio 1912. — Al Sig. Carlo Deschamps, notaio a Rouen.

La Commenda dell'Ordine di S. Silvestro Papa:

18 Febbraio 1912. — Al Sig. Ing. Aristide Leonori di Roma.

20 Febbraio — Al Sig. Sélim Amboury Bey, di Damasco.

24 Febbraio. — Al Sig. Dott. Enrico Szarski, Vice-presidente del Consiglio Municipale di Cracovia.

Il Cavalierato dell'Ordine di S. Gregorio Magno, classe civile:

16 Febbraio 1912. — Al Sig. Pietro Mouchet de Battefort, Conte Laubespin, dell'archidiocesi di Rennes.

20 Febbraio. — Al Sig. Paolo Baugas, Professore di Diritto nell'Università cattolica d'Angers.

— Al Sig. Leone Francesco M.ª Philouze, Direttore del « Journal de Maine-et-Loire » nella stessa città.

23 Febbraio. — Al Sig. Barone Carlo de Pelleport Burète, di Bordeaux.

27 Febbraio. — Al Sig. Avv. Fernando Daudet, di Nîmes.

Il Cavalierato dell'Ordine di S. Silvestro Papa:

20 Febbraio 1912. — Al Sig. Pio Leonori, di Roma.

22 Febbraio. — Al Sig. Alessandro de Vichet, Direttore dell'« Éclair » di Montpellier.

24 Febbraio. — Al Sig. Avv. Raimondo Chanoine-Davranches, di Rouen.

Con biglietti della Segreteria di Stato, il Santo Padre si è degnato di nominare:

Camerieri segreti soprannumerari di S. S.:

31 Gennaio 1912. — Il Rev. Giovanni Rihánek, dell'archidiocesi di Praga.

9 Febbraio. — Il Rev. Giulio de Lescluze, dell'archidiocesi di Malines.

— Il Rev. Francesco Kerner, della diocesi di Königgrätz.

9 Febbraio 1912. — Il Rev. Giovanni Corti, Officiale della S. Congregazione di Propaganda Fide.

14 Febbraio. — Il Rev. Arcangelo Rosati, della diocesi di Gubbio.

Cameriere d'onore in abito paonazzo:

3 Febbraio 1912. — Il Rev. Luigi Monticelli, della diocesi di Alife.

Cappellano segreto d'onore:

7 Febbraio 1912. — Il Rev. Armando Cavallini, dell'archidiocesi di Pisa.

Cappellani d'onore extra Urbem:

31 Gennaio 1912. — Il Rev. Domenico Rodinò-Toscano, della diocesi di Mileto.

3 Febbraio. — Il Rev. Francesco Mazzarella, della diocesi di Alife.

NECROLOGIO

28 Febbraio 1912. — Mons. Edmondo Stonor, Arcivescovo tit. di Trebisonda.

SACRA ROMANA ROTA.

PAG.

I. *Neo-Eboracen.* - Nullitatis matrimonii. (Boni-Gould). - *9 decembris 1911* 146

II. *Baltimoren.* - Nullitatis matrimonii. (Reid-Parkust). - *29 novembris 1911* 157

SECRETARIA STATUS.

EPISTOLAE.

I. Ad Comitem de Mun, qui nomine Operis cui praeest « des Cercles Catholiques d'Ouvriers », Nativitatis Domini Nostri occasione arrepta, Beatissimo Patri filiale venerationis obsequium exhibuit. - *15 ianuarii 1912* 162

II. Ad R. P. D. Pium M. Bagnoli, Marsorum Episcopum, qui Beatissimo Patri per litteras renuntiavit se primam Visitationem Pastoralem proxime initurum. - *29 ianuarii 1912* 163

III. Ad R. P. D. Augustum Dubourg, Rhedonensium Archiepiscopum, post Synodum anno superiore in Rhedonensi Archidioecesi habitam. - *15 februarii 1912* 164

IV. Ad R. P. Humbertum Everest O. P., Praepositum Anglicae PP. Praedicatorum Provinciae, ob exemplar primi voluminis Summae Theologicae Sancti Thomae Aquinatis, anglice redditi, Beatissimo Patri reverenter exhibitum. - *24 februarii 1912* . . . . »

DIARIUM ROMANAE CURIAE

I. Sacra Congregazione dei Riti. *Congregazione ordinaria* 165

II. Segreteria di Stato. *Nomine, onorificenze* 166

III. Necrologio. 168